

Journal of Education Studies

Volume 44
Issue 2 April - June 2016

Article 17

4-1-2016

คิดนอกกรอบ

พรพิมล ศุษะวาที

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

ศุษะวาที, พรพิมล (2016) "คิดนอกกรอบ," *Journal of Education Studies*: Vol. 44: Iss. 2, Article 17.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol44/iss2/17>

This Article is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

คิดนอกกรอบ

Think out of the Box

พรพิมล ศุขะวาที

การทดสอบระดับความสามารถทางภาษาของผู้สอน ภาษาอังกฤษ: แนวทางพัฒนาชั่วคราวหรือสู่ความยั่งยืน English Proficiency Test for Teachers: Temporary or Sustainable Way of Development

ยุคนี้เป็นยุคที่ปฏิเสธได้ยากถึงบทบาทของภาษาอังกฤษในสถานะเครื่องมือเพื่อการสื่อสาร ยิ่งเมื่อประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการในปีคริสต์ศักราช 2015 จะเห็นได้ว่าประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศซึ่งหมายถึงประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการและไม่ค่อยมีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน ประเทศในบริบทนี้มีความตื่นตัวและมุ่งหวังที่จะมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นอย่างมาก และดูเหมือนว่านโยบาย หรือแผนการพัฒนาการเรียนการสอนของประเทศเหล่านี้รวมทั้งประเทศไทยจะเน้นไปที่การพัฒนาศักยภาพครูสอนภาษาอังกฤษหลายประเทศเห็นว่าการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษของครูผู้สอนนั้นเป็นสิ่งจำเป็น จึงมีการจัดทดสอบระดับภาษาของครู ดังเช่น เขตปกครองพิเศษฮ่องกงนั้นครูผู้สอนภาษาอังกฤษต้องผ่านการทดสอบชื่อ LPAT และในประเทศเวียดนามนั้นตามโครงการภาษาต่างประเทศแห่งชาติ ค.ศ. 2020 นั้นได้กำหนดให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษต้องผ่านการทดสอบความสามารถทางภาษาเช่นกัน ในบางประเทศมีการเชื่อมโยงระดับความสามารถทางภาษาจากการสอบกับเงินรางวัล เช่นในประเทศมาเลเซียผู้ที่สอบได้ระดับ C1 จะได้รับเงินรางวัล 3,000 ริงกิต และผู้ที่สอบได้ระดับ C2 จะได้รับเงินรางวัล 5,000 ริงกิต เป็นต้น

สำหรับประเทศไทย หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ออนไลน์ฉบับวันที่ 2 มิถุนายน 2559 ได้ออกข่าวเกี่ยวกับโครงการการจัดการทดสอบภาษาอังกฤษครูสอนภาษาอังกฤษ ตามเนื้อข่าวนั้นสิ่งที่น่าสนใจคือครูภาษาอังกฤษที่จะเข้าร่วมโครงการทดสอบนี้มีทั้งครูคนไทยและครูชาวต่างชาติ ครูที่จบเอกภาษาอังกฤษโดยตรงและครูที่จบวิชาเอกอื่นๆ ที่มีใช้เอกภาษา

อังกฤษ โดยโครงการนี้ถูกนำเสนอต่อครูสภาโดยกลุ่มคนทำงานสำหรับจัดโครงการนี้และการที่ทดสอบผู้สอนภาษาอังกฤษทั้งหมด มีการให้เหตุผลว่า ผู้เรียนจะได้เกิดความมั่นใจว่าได้เรียนกับครูที่มีความสามารถภาษาอังกฤษอย่างแท้จริงหรือไม่ โครงการนี้จะเป็นความร่วมมือระหว่างครูสภาและสถาบันบริติชเคาซิล โดยปกติแล้วกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ผู้สอนภาษาอังกฤษทั้งคนไทยและต่างชาติเจ้าของภาษานั้นจะต้องจบศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ หากจะสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยผู้ที่ไม่จบหลักสูตรดังกล่าวโดยตรงนั้นสามารถสอนได้แต่อย่างไรก็ต้องมาสอบประกาศนียบัตรวิชาชีพครู แต่ตามข่าวนี้หากผู้สอนภาษาอังกฤษนี้ผ่านการทดสอบและเข้าอบรมกับโครงการร่วมมือของครูสภาและสถาบันบริติชเคาซิลนี้จะสามารถมีสิทธิ์สอนภาษาอังกฤษได้ทันที

สำหรับการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้สอนนั้น ดูแล้วก็จะ เป็นวิธีการคัดกรองคุณภาพ หรือพัฒนาศักยภาพผู้สอนได้ในระดับเบื้องต้น หากแต่นำพาไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ยั่งยืนหรือไม่นั้นก็เกิดปฏิกิริยาที่อาจจะต้องการการระดมความคิดร่วมกันเพื่อให้ได้มาซึ่งวิสัยทัศน์ ว่าการทดสอบความสามารถทางภาษาของผู้สอนภาษาอังกฤษนั้น โดยแนวคิดนั้นเห็นได้ว่าเต็มไปด้วยความตั้งใจดี ที่จะทำให้ครูมีความตื่นตัวในการพัฒนาความสามารถของตนเอง หากแต่กระบวนการนี้นั้นเป็นตัวแปรหลักที่ยั่งยืนในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยหรือไม่ ซึ่งจริงๆ แล้วโครงการทดสอบความสามารถของครูภาษาอังกฤษนั้นไม่ได้มีแต่โครงการนี้โครงการเดียวหากแต่ก่อนหน้านี้ยังมีนโยบายปฏิบัติการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดการทดสอบครูภาษาอังกฤษทั่วประเทศ โดยการทดสอบนี้อิงกรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล ได้แก่ Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) ซึ่งระดับความสามารถทางภาษาจากระดับต่ำสุดไปสู่ระดับสูงคือ A1 A2 B1 B2 C1 และ C2 โดยกำหนดให้ครูภาษาอังกฤษที่ผ่านการทดสอบในระดับ B2 ขึ้นไปและมีอายุไม่เกิน 40 ปีเข้ารับการอบรม การอบรมพัฒนาครูแกนนำการสอนภาษาอังกฤษ (English Boot Camp) จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับสถาบันบริติชเคาซิล โดยครูที่เข้าตามเกณฑ์นี้จะได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านทักษะภาษาอังกฤษและเทคนิคการสอนจากวิทยากรเจ้าของภาษาเป็นเวลา 5 สัปดาห์ โดยผู้ที่ได้รับการอบรมจะต้องนำความรู้ไปขยายผลในโรงเรียนในเขตพื้นที่ของตนในฐานะครูแกนนำ

คำถามคือการที่ผู้สอนเข้ารับการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษนั้นเป็นปัจจัยหลักในความสำเร็จของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างยั่งยืนสักเพียงใด ดังจะเห็นได้จากบทความงานวิจัยในวารสาร Asian Englishes ฉบับที่ 1 ปี 1999 ได้สำรวจครูจำนวน 212 คนจากบริบทการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองและภาษาต่างประเทศ พบว่าสิ่งที่ครูภาษาอังกฤษเหล่านั้นเห็นว่าสำคัญที่สุดสำหรับการเรียนการสอนนั้นลำดับที่หนึ่งคือ ความ

สามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเรียนรู้ อยู่ที่ 65% ลำดับที่สองคือสามารถสนับสนุนให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยพึ่งพาตนเองเองได้ 46% ส่วนที่เห็นว่าควรมีความรู้ความสามารถในเนื้อหาที่สอนนั้น อยู่ที่ลำดับที่สามคือ 40% ประเด็นคือความคิดเห็นจากทางฝ่ายครูเองอาจจะมองเห็นความสำคัญในด้านอื่น ซึ่งระดับผู้วางนโยบายการศึกษาอย่างกระทรวงศึกษาธิการที่มองเห็นความสำคัญของความรู้ความสามารถด้านทักษะและเนื้อหาของครูผู้สอนมาเป็นอันดับหนึ่งขณะนี้ คงต้องคิดว่าทำอย่างไรครูผู้สอนภาษาอังกฤษจะมีความเห็นคล้อยตาม เพราะความเต็มอกเต็มใจที่จะทำการกิจใดๆ ก็ตามจะเป็นกุญแจสำคัญให้ถึงจุดหมายได้โดยไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นขามแต่อย่างใด หรือจะเป็นการสร้างความกดดันให้ผู้สอนที่ไม่ได้จบทางการสอนภาษาอังกฤษหรือเอกภาษาอังกฤษ ซึ่งสถานการณ์ของประเทศไทยข้อเท็จจริงคือครูระดับประถมศึกษาที่ต้องสอนวิชามากกว่าหนึ่งกลุ่มสาระ ดังนั้นเพื่อให้ผ่านการทดสอบนี้ หรือได้ระดับความสามารถเป็นที่น่าพอใจ คุณครูซึ่งมีภาระงานสอน งานดูแลนักเรียน และงานเอกสารอีกมากมาย ยังต้องเพิ่มการจัดสรรเวลาเข้าติวข้อสอบนี้ จนต้องละห้องเรียนในบางขณะหรือไม่ การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยนั้นอาจจะต้องใช้เวลาพอสมควร เพราะเรามีบริบทเฉพาะ และการสนับสนุนการสอนของครูในห้องเรียนยังมีความจำเป็นอยู่มากเช่นกัน

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับครูผู้สอนภาษาอังกฤษนี้ให้ดีกว่าการทดสอบนี้มีไว้เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้นมิได้มีขึ้นเพื่อคัดครูที่ความสามารถต่ำหรือไม่ได้จบทางด้านภาษาอังกฤษโดยตรงออก แต่หากพบว่าครูที่อยู่ในกลุ่มที่ต้องพัฒนาความสามารถก็จะได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่กำลังจากภาครัฐเพื่อให้ได้พัฒนาความสามารถของเขาเหล่านั้นต่อไป ส่วนตัวนั้นเห็นว่าการทดสอบครูนั้นเป็นกุญแจสำคัญที่จะใช้เปิดประตูไปสู่ความสำเร็จด้านต่างๆ ของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้แต่จะให้ความสำเร็จนั้นยั่งยืนต่อไปไม่ใช่ชั่วคราวช่วยยาม ต้องมีกระบวนการจัดการ และข้อสำคัญต้องให้ผู้สอนเห็นความสำคัญของการทดสอบและกระบวนการสนับสนุนนั้น เพื่อเกิดแรงจูงใจภายใน และเมื่อผู้สอนมีแรงจูงใจภายในที่ต้องการเห็นความสำเร็จของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแล้วนั้น หนทางไปสู่ความสำเร็จแบบยั่งยืนก็จะเป็นแสงสว่างปลายอุโมงค์ที่สองสว่างพอที่ผู้ที่อยู่ในระหว่างการเดินทางในอุโมงค์จะมีความรู้สึกว่าเป็นไปได้ที่จะไปให้ถึงในวันหนึ่ง และวันนั้นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในประเทศไทยก็จะมีใช้เรื่องยากอีกต่อไป

ผู้เขียน

อาจารย์ ดร. พรพิมล ศุขะวาทิ สาขาวิชาการสอนภาษาต่างประเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล: jjpornpimol@gmail.com